

Vlaams
Parlement

ingediend op **754** (2015-2016) – Nr. 1
2 mei 2016 (2015-2016)

Verslag van de hoorzitting

namens de Verenigde Commissies voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking,
Toerisme en Onroerend Erfgoed
en voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid
uitgebracht door Herman De Croo,
Jos Lantmeeters en Wouter Vanbesien

over het investeringsplan voor Europa

*Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed:*

Voorzitter: Rik Daems.

Vaste leden:

Ingeborg De Meulemeester, Marc Hendrickx, Jan Van Esbroeck, Karl Vanlouwe, Karim Van Overmeire,
Manuela Van Werde;

Sabine de Bethune, Vera Jans, Ward Kennes, Johan Verstreken;

Rik Daems, Herman De Croo;

Tine Soens, Güler Turan;

Wouter Vanbesien.

Plaatsvervangers:

Cathy Coudyser, Caroline Croo, Danielle Godderis-T'Jonck, Sofie Joosen, Ann Soete,
Sabine Vermeulen;

Karin Brouwers, Griet Coppé, Joris Poschet, Valerie Taeldeman;

Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester;

Renaat Landuyt, Steve Vandenberghe;

Bart Caron.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin;

Christian Van Eyken.

*Samenstelling van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie
en Wetenschapsbeleid:*

Voorzitter: Axel Ronse.

Vaste leden:

Matthias Diependaele, Andries Gryffroy, Jos Lantmeeters, Grete Remen, Axel Ronse,
Sabine Vermeulen;

Robrecht Bothuyne, An Christiaens, Sonja Claes, Peter Van Rompuy;

Willem-Frederik Schiltz, Emmily Talpe;

Yasmine Kherbache, Bart Van Malderen;

Imade Annouri.

Plaatsvervangers:

Jan Hofkens, Lieve Maes, Lorin Parys, Miranda Van Eetvelde, Paul Van Miert, Peter Wouters;

Jenne De Potter, Martine Fournier, Kathleen Helsen, Koen Van den Heuvel;

Lionel Bajart, Martine Taelman;

Rob Beenders, Güler Turan;

Wouter Vanbesien.

INHOUD

1. Inleidende uiteenzettingen	4
1.1. Uiteenzetting van Paulus Geraedts, adjunct-afdelingshoofd Directoraat-Generaal Economische en Financiële Zaken, Europese Commissie	4
1.2. Uiteenzetting van Bert Teuwen, senior banker EIB	7
1.3. Uiteenzetting van Michel Casselman, algemeen manager PMV	10
2. Vragen en opmerkingen van de leden	11
3. Antwoorden van de sprekers	13
4. Bijkomende vragen en antwoorden	17
Gebruikte afkortingen	18
Bijlagen: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

De Verenigde Commissies voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed en voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid organiseerden op 12 april 2016 een hoorzitting over het investeringsplan voor Europa.

De powerpointpresentaties die door Paulus Geraedts en Bert Teuwen werden gebruikt voor hun toelichting, zijn te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

1. Inleidende uiteenzettingen

1.1. Uiteenzetting van Paulus Geraedts, adjunct-afdelingshoofd Directoraat-Generaal Economische en Financiële Zaken, Europese Commissie

Economische context

Paulus Geraedts zegt dat er in het vierde jaar van economisch herstel een voorzichtige groei is, gedreven door de consumptie. Verschillende factoren ondersteunen die groei, maar er zijn nog altijd ook risico's. In China en op de andere opkomende markten vertraagt de groei, de wereldhandel verzwakt en er zijn geopolitieke en beleidgerelateerde onzekerheden, onder meer de vluchtelingenproblematiek en de Oekraïne-crisis. De werkgelegenheid blijft stijgen, maar in beperkte mate. Tegen 2017 zou de werkloosheid in de EU dalen tot 8,7 percent. Het bnp van de eurozone zou stijgen met 1,7 percent in 2016 en met 1,9 percent in 2017. De situatie is dus iets gunstiger dan in 2012.

Dit investeringsplan is een belangrijk element binnen de economische beleidsvoornemens van de EU. De Europese Commissie wil investeringen aantrekken van binnen en buiten de EU. Ze blijft ook hameren op verantwoorde publieke financiën. Om het investeringsklimaat en de concurrentiekracht te verbeteren zijn er immers structurele hervormingen nodig.

Trends

Na 2007 daalde het investeringsvolume met ongeveer 400 miljard euro. Het historische investeringspeil, uitgedrukt in verhouding tot het bbp, is nog altijd niet hersteld. Deze kloof moet worden gedicht door maatregelen op drie belangrijke gebieden, die als het ware de pijlers zijn van dit plan, namelijk de mobilisatie van de financiering, de investeringen in de reële economie en de verbetering van het investeringsklimaat.

Uit een EIB-analyse blijkt dat er behoeftes zijn die vertaald dienen te worden in concrete voorstellen en investeringsprojecten. Daar kan desgewenst bij een andere gelegenheid nader op worden ingegaan.

Waarom een investeringsplan?

Dit investeringsplan is belangrijk om binnen de Europese context te werken aan het investeringsklimaat en aan de concurrentiekracht. Op dit ogenblik is er een hoge liquiditeit in de markt, de publieke middelen zijn beperkt en er zijn financiële en niet-financiële barrières voor investeringen. Het investeringsplan voor Europa moet, op basis van een EU-budget en een EIB-financiering, de investeringen faciliteren en extra investeringen mobiliseren.

De drie pijlers van het investeringsplan zijn even belangrijk. Het mobiliseren van de financiering kan gebeuren in samenwerking met het EFSI en met nationale instellingen zoals de PMV. Op die manier wil de Commissie 315 miljard euro mobiliseren. De European Investment Project Portal en de European Investment

Advisory Hub zullen daarbij betrokken zijn. Deze Europese initiatieven proberen investeerders en promotoren met elkaar in contact te brengen en de Europese ondersteuning toegankelijk te maken. De European Investment Advisory Hub zou een 'single entry point' moeten zijn. Het verbeteren van het investeringsklimaat vergt structurele hervormingen op nationaal niveau. Op het Europese niveau zullen zaken zoals de interne markt, de digitale markt, de energie-unie en de kapitaalmarktunie nog aan bod komen.

Mobiliseren van nieuwe investeringen

Onder EFSI brengt Europa 21 miljard euro aan risicodragende capaciteit samen. Zo kan de EIB in de komende drie jaar een financiering van ongeveer 61 miljard euro vrijmaken voor meer risicovolle investeringen. Op basis daarvan zou er extra financiering gemobiliseerd worden bij andere actoren, zoals de private sector en nationale promotie-instellingen zoals de PMV, om op een termijn van drie jaar tot een bedrag van 315 miljard euro aan investeringen te komen. Dat veronderstelde hefboomeffect is wel degelijk realistisch en is zelfs eerder aan de voorzichtige kant. Op basis van de kapitaalinjectie van 2012 is de EIB in staat geweest om 180 miljard euro in de reële economie te brengen. Innofin, een financieel instrument van de EU om innovatie te bevorderen op basis van het Horizon 2020-programma, had een vermenigvuldigingseffect van 1 op 16.

De cruciale succesfactor voor dit werk is de toegevoegde waarde van het EFSI. Het moet gaan om projecten die op basis van de huidige risicoprofielen niet gefinancierd zouden worden door de EIB. Het is de bedoeling risico's te absorberen die additionele investeringen moeten triggeren. Dat moet leiden tot het verbeteren van de groei en het bevorderen van de werkgelegenheid. Op die manier moeten marktfalen en suboptimale investeringssituaties worden aangepakt.

Hoe werkt het EFSI?

Het EFSI is geen aparte entiteit. Alle EFSI-operaties zijn gefinancierd door de EIB-groep. Ze staan op de balans van de EIB en zijn onderworpen aan de standaard due diligence van de EIB. Daarbij wordt de technisch-financiële economische haalbaarheid onderzocht en gebeurt er een risicobeoordeling. De Board of Directors en het EFSI investeringscomité moeten aan iedere transactie hun goedkeuring verlenen. De operaties zijn in het voorjaar van 2015 van start gegaan.

Het EFSI zelf beschikt over een stuurgroep en een investeringscomité. Het dagelijkse management is in handen van een managing director. Het investeringscomité, dat bestaat uit acht onafhankelijke leden, beoordeelt de aanvragen voor het verlenen van de garantie op basis van de EFSI-verordening en op basis van de vastgelegde indicatoren voor de inpasbaarheid van de projecten.

Welke projecten?

De EIB toetst de technische en economische haalbaarheid. De prijszetting moet in lijn zijn met het EIB-beleid. De minimale grootte van de projecten is doorgaans 25 miljoen euro. Kleinere projecten (zonder vooropgezette ondergrens) kunnen gegroepeerd worden in zogenoemde 'framework loans' via de bancaire sector. Er is geen vooropgezette geografische spreiding. De projecten kunnen ook een grensoverschrijdend karakter hebben en ze kunnen zelfs reiken tot overzeese landen en gebiedsdelen van Europese lidstaten.

De investeringen moeten gericht zijn op de reële economie. Er mag geen politieke inmenging zijn. Het is de bedoeling om samenwerking met de private sector en met derde partijen te stimuleren. Leverage en crowding zijn de

daarvoor gebruikte begrippen. Het investeringscomité ziet toe op de toegevoegde waarde. Het keurt de projecten op basis van hun bijdrage aan de strategische doelstellingen van het investeringsplan.

Voor wie?

Er zou bijna kunnen worden gezegd dat iedereen in aanmerking komt voor deze financiering, al gaat dat wellicht wat te ver. Men kan rechtstreeks contact opnemen met de EIB-groep, maar ook via nationale of subregionale organen.

Projectcyclus

De projectcyclus begint vanaf het voorstel en verloopt dan via de beoordeling op financieel, economisch, sociaal, ecologisch en technisch gebied. De goedkeuring gebeurt door het Management Committee van de EIB, het EFSI Investment Committee en de EIB Board of Directors. De volgende stap is dan de ondertekening van het financieringscontract. Daarna komen de betaling, de opvolging en de rapportering tot de uiteindelijke terugbetaling. Eigenlijk gaat het dus om standaard projectenwerk, maar dan wel met een hoger risicoprofiel en met meer toegevoegde waarde.

Project Portal en Advisory Hub

De European Investment Project Portal, die in de eerste fase een open website is, probeert de investeringskansen, die voorgesteld worden door de promotoren, te matchen met de investeringsinteresses. Zo kan men een externe financiering mogelijk maken. De duidelijkheid over de aanwezige investeringskansen kan ook bijdragen tot een beter investeringsklimaat. De European Investment Advisory Hub is een coördinatiepunt ('single entry point') dat de technische assistentie dient te ondersteunen. In beperkte mate kan deze hub ook zorgen voor Europese financiering voor voorstellen die door de coördinatie niet elders ondergebracht kunnen worden.

Verbeteren van de investeringsomgeving

Een goed investeringsklimaat is heel belangrijk. Er moet worden gestreefd naar openheid voor internationale handel en internationale investeringen. Dat vergt aanpassingen van de regelgeving rond de interne markt en structurele hervormingen binnen de lidstaten. De 'single market strategy' impliceert ook de ondersteuning van start-ups. De Belgische pensioenhervorming is een goed voorbeeld van een maatregel die de concurrentiekracht van België en van Europa zal verbeteren. Op het vlak van transport en van energie is er zeker nog verbetering mogelijk. De energie-unie probeert de transitie te begeleiden naar een koolstofarme economie. Ze probeert ook de marktwerking te bevorderen door middel van interconnecties. Het is ook de bedoeling om de fragmentatie op de kapitaalmarkt te reduceren zodat kmo's een betere toegang krijgen tot die markt.

Resultaten

Ten slotte gaat de spreker nog in op de resultaten tot dusver. De EIB Board of Directors heeft Nobelwind al goedgekeurd en Rentel Offshore Wind is in behandeling. Die projecten zouden een bijdrage leveren aan Belgische en Europese doelstellingen inzake hernieuwbare energie.

1.2. Uiteenzetting van Bert Teuwen, senior banker EIB

Bert Teuwen is sinds kort vertegenwoordiger van de EIB in België, samen met Pierre-Emmanuel Noel, zijn Franstalige collega. Beiden werken al twintig jaar bij de EIB, meer bepaald bij het 'landing department for Western Europe'. Dat zijn de Benelux-landen, Frankrijk, Engeland en Ierland. Hij zal vooral ingaan op de gevolgen van het investeringsplan voor België.

Waarom een investeringsplan voor Europa?

Momenteel is er een hoge liquiditeit in de markt. De banken hebben veel te veel geld en ze worden gebombardeerd met nog meer geld. De interestvoet is ongeveer nul percent. Men zou zich dus kunnen afvragen waarvoor de EIB dan nog nodig is.

EFSI en EIB

Het EFSI is geen apart fonds, het staat volledig op de balans van de EIB. De EIB onderzoekt elk project van het EFSI volgens de eigen procedures. De screening is zeer grondig. Het enige nieuwe element is de stuurgroep van EFSI die moet onderzoeken dat het niet gaat om een lening die de EIB ook zonder de EFSI-garantie had kunnen geven, maar wel degelijk om een additioneel iets.

De EIB investeert 5 miljard euro eigen kapitaal in dit project. Daar bovenop komt er 16 miljard euro van de Europese Commissie in de vorm van garanties. Samen is dat 21 miljard euro. De vermenigvuldiging tot het uiteindelijke bedrag van 315 miljard euro gebeurt in twee stappen. De eerste stap is wat elke bank doet: geld aantrekken met het geld dat ze op haar balans heeft. De EIB doet dat door obligaties in de markt te zetten. Een klassieke bank kan met een kapitaal van tien euro tot honderd euro ophalen in de markt. Hier gebeurt het met een eerste vermenigvuldigingsfactor van 3. De EIB heeft een AAA-rating. Door het beperkte risico krijgt men niet veel interest op die obligaties. Op basis van die 21 miljard euro kapitaal kan men dus ongeveer 60 miljard euro lenen op de markt. Dat geld wordt uitgeleend aan projecten. De EIB is echter nooit de enige investeerder daarin. De projectpromotor steekt daar zijn eigen geld in en men kan ook een beroep doen op de commerciële banken of op de obligatiemarkt. De tussenkomst van de andere financiers leidt dan tot een vermenigvuldiging met een factor 5. Zo komt men uiteindelijk van 21 miljard naar 315 miljard euro. De tweede vermenigvuldigingsfactor is dus ingeschat op 5. In principe mag de EIB slechts vijftig percent van het project financieren. In de praktijk is dat over het algemeen een derde, omdat de projecten zo groot zijn. Het specifieke karakter van het EFSI bestaat hierin dat het meer risicovolle leningen doet en als gevolg hiervan een kleiner deel van de globale investering zal financieren.

De EIB-groep omvat twee vehikels, de EIB zelf en het EIF. De aandeelhouders van de EIB zijn de achtentwintig lidstaten van de EU. Het EIF behoort tot de groep van EIB omdat 60 percent van het kapitaal van het fonds in handen is van de EIB. 30 percent is van de Europese Commissie en 10 percent van privébanken. De EIB verstrekt vooral langetermijnkredieten. Onder het EFSI kunnen ook achtergestelde leningen ('subordinated loans') worden verstrekt en equity of aandelenkapitaal worden ingebracht in de werkzaamheden. Dat gebeurt door te investeren in projecten of door te investeren in kmo's, maar dan via partners. Dat zijn de intermediaire leningen. De EIB heeft kredietlijnen lopen met de vier grootbanken in België, Belfius, BNP Paribas Fortis, KBC en ING. De EIB geeft ongeveer 200 miljoen euro per jaar aan die banken die dat geld dan doorgeven aan de kmo's die beschikken over het juiste netwerk. Ze moeten aan de kmo's wel meedelen dat het geld afkomstig is van de EIB en welk voordeel hun dat oplevert. Het EIF van zijn kant geeft garanties voor leningen. Dat impliceert ook

venture capital en 'growth finance', met bijvoorbeeld 'seed capital'. Dat zijn private equity-investeringen.

Projecten in België

De spreker geeft vervolgens een aantal concrete voorbeelden van projecten waarin de EIB geïnvesteerd heeft in België. Daarbij gaat het om de zogenaamde business as usual, en niet om EFSI-projecten die een toegevoegde waarde moeten hebben. De EIB heeft samen met de KBC de Deurganckdoksluis gefinancierd, de grootste sluis ter wereld, die binnenkort geopend wordt. Voor infrastructuurprojecten leent de EIB ook aan bedrijven zoals Fluxys, Eandis en Elia. De laatste jaren is de EIB ook heel actief geweest in de sector van de gezondheidszorg. In Gasthuisberg in Leuven werd door de EIB 300 miljoen euro geïnvesteerd. Ook in kleinere instellingen werd geïnvesteerd, zoals Maria Middelaars in Gent, het ziekenhuis van de Emmaüsgroep in Mechelen, het Heilig-Hartziekenhuis in Roeselare en een nieuw ziekenhuis in Knokke. De EIB heeft ook veel geïnvesteerd in hernieuwbare energie. Dan gaat het vooral over de windmolenparken in zee: Seapower, Belwind 1 en 2, Nobelwind. Dit jaar komen daar Rentel en Norther bij. Rentel is net goedgekeurd door de raad van bestuur, zodat de financiële onderhandelingen kunnen starten. Over het algemeen zorgt de EIB voor ongeveer vijftig percent van alle financiering. In de sector leefmilieu is Aquafin een van de grote klanten in Vlaanderen. Aquafin krijgt elk jaar minstens 100 miljoen euro aan voordelige leningen. De EIB is ook in onderhandeling met de Watergroep. Met de TMVW (nu Farys) werd al een akkoord getekend. Elk jaar leent de EIB ongeveer 100 miljoen euro aan de VMSW. In de toekomst kan dat bedrag nog hoger worden.

'Risk sharing guarantees'

Zoals al werd aangegeven, hebben de banken nu zoveel liquide middelen dat sommige traditionele producten van de EIB niet meer echt nuttig zijn. Daarom werd er overgeschakeld naar het verstrekken van garanties ('risk sharing guarantees'). Dat is een echt EFSI-product. In dergelijk geval wordt de helft van het risico overgenomen van de bank en wordt een risicopremie ontvangen. Zo kan de bank meer risicovolle en grotere leningen verstrekken, bijvoorbeeld aan startersbedrijven.

Wie komt in aanmerking?

Het EFSI kan investeren in grote bedrijven, in nutsvoorzieningen en in de hele publieke sector, maar ook in kmo's. Het EFSI werkt ook samen met 'national promotional banks' zoals de PMV. Dat betekent dat het EFSI geldt stort in de nationale fondsen die dat op hun beurt kunnen gaan gebruiken in de markt.

Welk soort van projecten?

Voor elk mogelijk project wordt onderzocht of het wel economisch gezond is, net zoals bij de andere projecten van de EIB. Als een project duurder uitvalt dan elders, dan moet men dat goed kunnen verantwoorden. Bovendien wordt onderzocht of het wel mogelijk zal zijn het geld terug te betalen. De projecten worden dus zeer grondig beoordeeld, maar daar komt wel bij dat er meer risico kan worden genomen. Dat risico heeft wel een prijs, die in overeenstemming moet zijn met de genomen risico's.

Productcyclus

De EIB hanteert een heel klassieke productcyclus, zoals elke bank, met dien verstande dat de 'appraisal' en 'approval' wel veel langer duren. De EIB beschikt

over een uitgebreid team van economen en ingenieurs om het project te beoordelen. Anders dan commerciële banken die vooral nagaan of een terugbetaling mogelijk is, onderzoekt de EIB ook of de totale projectkosten realistisch zijn en of er voldaan is aan alle milieuriichtlijnen en de aanbestedingsregels (of er al dan niet een openbare aanbesteding is vereist). Daar bovenop onderzoekt het Investment Committee van het EFSI of er wel degelijk een toegevoegde waarde is. Dat is nodig omdat de Europese Commissie een garantie geeft. Die mag niet worden ingezet voor de business as usual.

De drie pijlers van het Investment Plan for Europe

Het Investment Plan for Europe impliceert niet alleen het EFSI voor het verstrekken van geld en leningen, maar ook het 'advisory platform' en de regelgeving ('regulatory environment'). Binnen dat 'advisory platform' vestigt de spreker de aandacht op het EPEC, een expertisecentrum voor de Europese pps-constructies. Vlaanderen heeft daar nog geen beroep op gedaan omdat het zelf over een sterke partner beschikt, namelijk de PMV. Het Brusselse Gewest heeft er wel al gebruik van gemaakt, meer bepaald voor de tunnels. Een ander project is ELENA. In Leuven probeert men bijvoorbeeld een investeringsplatform op te zetten rond openbare verlichting en energie-efficiëntie in publieke gebouwen. Over de investeringen in hernieuwbare energie heeft Paulus Geraedts het al gehad.

Steun aan kleinere ondernemingen

Onlangs heeft de EIB een overeenkomst ondertekend met de PMV en met de Europese Commissie rond de financiering van kleine startups. Het EFSI geeft een garantie voor de leningen die PMV verstrekt aan de kleinere bedrijven. Dat past binnen het COSME-programma.

Huidige stand van zaken

Op dit ogenblik is er van dit driejarige programma al een jaar voorbij. Intussen is er al voor 76 miljard euro geïnvesteerd, op een totaal van 315 miljard euro. Dat is goed voor 24 percent. Daarbij moet men bedenken dat de opstart altijd iets moeilijker verloopt. Ook in Vlaanderen lopen er al projecten.

De EIB is al een tijd in overleg met het kabinet van minister Jo Vandeuren over de financiering van woonzorgcentra. Vroeger gaf het VIPA een bankgarantie voor alle leningen voor infrastructuurwerken voor dergelijke centra. De commerciële banken namen dus geen enkel risico met die leningen. Die leningen zouden echter allemaal moeten worden opgenomen in de begroting. Daarom wordt er nu een nieuw financieringsmechanisme uitgewerkt waarbij de EIB de garantie verstrekt. Er zijn echter heel wat plannen ingediend bij VIPA en bij het kabinet waarvoor er nog geen lening is toegekend. Het gaat om een totaal bedrag van 1,6 miljard euro. Die achterstand wil men in twee of drie jaar tijd inhalen. Het instrument dat door de EIB werd opgezet kan daarin een rol spelen.

De EIB spreekt ook met de kabinetten van de Vlaamse ministers Annemie Turtelboom en Liesbeth Homans. In het verleden verstrekten de EIB en de commerciële banken leningen aan de VMSW, die gegarandeerd werden door Vlaanderen. Ook hier wordt er gezocht naar een instrument om dat uit de begroting te halen. Wellicht zal de investering verlopen via een privaat fonds. Er wordt onderzocht of daarvoor het systeem kan worden gehanteerd dat de EIB al heeft uitgewerkt voor Frankrijk. De EIB is, in overleg met de PMV, ook aan het onderzoeken of het rechtstreeks kan investeren in het TINA-fonds. TINA staat daar voor Transformatie, Innovatie en Acceleratie.

Tijdljn en investeringsperiode

De investeringen van het EFSI zullen lopen over een periode van drie jaar, van medio 2015 tot medio 2018. Daarna is er nog een extensie van twee jaar mogelijk. In Vlaanderen lopen er al verschillende projecten en zijn er goede contacten voor bijkomende projecten. Er mag echter niet te lang worden getalmd, want de tijd loopt. Er is zekerheid over dat dit nog twee jaar zal doorlopen, maar of dit systeem nadien nog zal worden voortgezet, is nog onduidelijk.

1.3. Uiteenzetting van Michel Casselman, algemeen manager PMV

Michel Casselman verwijst naar een van de doelstellingen van de PMV, namelijk ervoor te zorgen dat elk goed ondernemingsplan dat gedragen is door een goed team, ook financiering kan vinden. Om dat te realiseren, werkt de PMV niet alleen met eigen middelen.

Het Vlaamse Gewest heeft aan de PMV opgedragen ook een coördinerende rol te spelen bij de implementatie van EFSI. Voor elk infrastructuurproject onderzoekt de PMV eerst met welke middelen het kan worden gefinancierd. EIB en EIF zijn er vooral voor de grote projecten zoals Belwind. Daar komt de PMV normalerwijs niet tussenbeide, al is het, indien nodig, wel mogelijk. Voor de kleinere ondernemingen probeert de PMV een aantal zaken te bundelen tot niveaus die wel aantrekkelijk zijn voor de EIB of EIF.

Het COSME-programma voorziet dat er een garantie is voor een deel van de verliezen die Participatiefonds Vlaanderen, dat een volle dochter is van de PMV, zou oplopen bij het toekennen van leningen. Dat is midden oktober 2015 in werking getreden. Tot nog toe zijn er ongeveer 190 leningen toegekend, voor een gemiddeld bedrag van 90.000 euro. Er is wel een bundeling gebeurd. De bedragen waarmee het Participatiefonds kan werken zijn opgetrokken, zodat er meer projecten in aanmerking komen. Twee derde van die leningen werden verleend aan starters, die bij de PMV terecht kunnen voor een lening tot 100.000 euro. Deze meerwaarde is een van de doelstellingen van het EFSI. Het andere derde valt onder de kmo-cofinanciering. In die gevallen is de PMV bereid om een lening toe te kennen als een bank of een 'business angel' mee investeert. Ook de win-winlening komt daarvoor trouwens in aanmerking. De PMV heeft tot op vandaag ongeveer 17 miljoen euro aan dergelijke leningen toegekend. Dat heeft geleid tot een investering van ongeveer 62 miljoen euro, want er zijn daarnaast nog andere vormen van financiering. Er zijn ook grotere dossiers in behandeling voor investeringen in nieuwe productiecapaciteit. Voor twee dossiers in de haven van Antwerpen verschaft de PMV kapitaal en onderzoekt ze of een bijkomende financiering onder EFSI mogelijk is. In totaal lopen er vijf dossiers voor een totale leningscapaciteit van ongeveer 100 miljoen euro. De PMV probeert die dossiers te bundelen zodat het geheel in aanmerking komt voor EFSI-financiering.

Het EFSI-programma streeft naar samenwerking met de NPI's, waarvan de PMV er een is. De EIB en de PMV werken samen rond de criteria voor de goedkeuring van een dossier. Op basis daarvan kan de PMV een mandaat krijgen om investeringen te doen, met een stuk EFSI-middelen. Zo wil men voorkomen dat een bedrijf twee keer een procedure van due diligence moet doorlopen.

De kleinere leningen bij het Participatiefonds Vlaanderen lopen door. Dat programma is goedgekeurd voor twee jaar waarvan er ongeveer zes maanden voorbij zijn. Het is de bedoeling om in de tweede helft van 2016 en volgend jaar een soort van raamakkoord te realiseren voor de co-investeringen. Daarbij wil men een aanvaardbaar risiconiveau hanteren. Voor lage risico-investeringen is er in feite voldoende geld, want de banken zijn heel liquide. De PMV heeft de

gewoonte vrij veel risico's te nemen, omdat het marktfalen daar het meest tot uiting komt. De 'pricing' van het risico mag echter niet zo hoog oplopen dat het niet meer economisch is. Daarvoor zoekt het PMV altijd naar een goede formule, samen met het EIB en het EIF.

2. Vragen en opmerkingen van de leden

Axel Ronse begrijpt dat de 61 miljard euro op drie manieren worden aangewend, via investeringen in equity, via leningen en via 'collaterals', dus borgstelling. Hij vraagt zich af of er bepaalde convenanten zijn voor de leningen, of er specifieke 'multiples' zijn voor de equity en of er een strategie is voor de uitstap. Worden de winsten na uitstap opnieuw bij het fonds gevoegd? Is er een verhouding tussen equity, 'debt' en 'collateral'? En valt alle 'collateral' binnen het vermelde bedrag?

Het lid vroeg zich af wat het competitieve voordeel is van het EFSI op een ogenblik dat het geld zo goedkoop is. De PMV heeft daarover gezegd dat het EFSI vooral focust op de domeinen waar de markt faalt. Hij kan zich voorstellen dat er in Vlaanderen minder investeringsmogelijkheden zijn waar de markt faalt. Zullen de Vlaamse kmo's dan wel mee kunnen genieten van de beoogde investerings-acceleratie?

Bij de opstart van het plan-Juncker hebben bepaalde kringen nogal fel gereageerd over Horizon 2020 en de mate waarin een aantal middelen vergleden zijn. Is dat ook de mening van de sprekers en in welke mate kan dan nog over additionaliteit worden gesproken?

Karl Vanlouwe merkt op dat het EFSI over een startkapitaal van 21 miljard euro beschikt. Daarvoor zou er onder meer bezuinigd zijn op twee bestaande Europese programma's die moeten zorgen voor investeringen en economische groei, namelijk Horizon 2020 en CEF. Hebben die ingrepen geen negatieve impact gehad op bepaalde Vlaamse programma's?

De Vlaamse Regering heeft vorig jaar zes prioritaire werven vastgelegd voor de PMV, in overeenstemming met de richtlijnen van het EFSI: infrastructuur en mobiliteit, kmo-financiering, onderzoek en ontwikkeling, energie-efficiëntie en hernieuwbare energie, sociale huisvesting, welzijn en zorginfrastructuur en investeringen in scholen. De PMV kreeg daarbij een coördinerende rol. Kan er meer duidelijkheid worden gegeven over de concrete projecten die onder die werven zouden vallen?

Güler Turan hoopt dat het vooropgestelde multiplicatoreffect gehaald zal worden en dat men zich daarvoor baseert op objectieve elementen. Bij Innofin was er blijkbaar een multiplicatoreffect van 16.

Er zijn verschillende kanalen voor het aanvragen van leningen voor investeringen. Voor grotere leningen van minstens 25 miljoen euro kunnen de bedrijven zich rechtstreeks tot de EIB wenden. De PMV heeft afspraken met vier banken om tegemoet te komen aan de kleinere investeringsvragen van kmo's. Kan een project dat bij het ene kanaal teruggefloten wordt zich tot een ander kanaal wenden? Hoe duidelijk is dat voor de Vlaamse kmo's? Een kmo is afhankelijk van de informatie die ze krijgt van de bank. Op dit ogenblik is het voor de banken echter niet aantrekkelijk om de financiering door de EIB te promoten omdat ze zelf over goedkoop geld beschikken. Hoe verloopt dat concreet?

Veel financieringen kunnen uit de Vlaamse begroting worden gehaald door het overhevelen van de garantie naar het EIB. Is Europa op dit ogenblik dan het begrotingsprobleem van Vlaanderen en van België aan het oplossen?

Hoe en waar worden de projecten beoordeeld? Hoe worden investeringen aangetrokken die geen business as usual zijn? Er werden heel wat investeringen opgesomd die te maken hebben met transport. Hoe zit het met de duurzaamheid van die investeringen? Het volstaat niet om de cijfers te halen, de kwaliteit van de projecten moet ook afgetoetst worden.

Robrecht Bothuyne vraagt zich af of Vlaanderen iets kan leren van andere landen of deelstaten die inspelen op de mogelijkheden die worden geboden door de EIB. Zijn er misschien opportuniteiten waar Vlaanderen onvoldoende gebruik van maakt? Hoe evalueert de PMV de samenwerking met de EIB tot op vandaag? Wat kan er beter of anders? En hoe verloopt de samenwerking met de andere deelstaten?

Wouter Vanbesien verwijst naar de dia over het dashboard. Hij telt de middelen van EIB en EFSI op en komt uit op een bedrag van 9 miljard euro. Uiteindelijk komt men uit bij een bedrag van 61 miljard euro. Klopt het dan dat er momenteel een vermenigvuldigingsratio is van 9? In hoever verwacht men nog een toename?

Het EFSI zou bedoeld zijn voor bijna iedereen. Er is sprake van 'utilities' en 'public sector entities, non-sovereign'. Als daar geen staatsgarantie bij zit, in hoever kan dat geld dan gebruikt worden voor louter publieke investeringen? Uit eerdere uiteenzettingen had het lid opgemaakt dat dat niet mogelijk was.

Er werden drie projecten vermeld waarover onderhandeld wordt. Het gaat blijkbaar om het reguliere circuit van de EIB en niet om EFSI. Oosterweel werd echter niet vernoemd. Minister Turtelboom heeft op een bepaald moment nochtans gezegd dat de EIB dit project graag wilde financieren. Is dat nog altijd het geval?

De Europese Commissie hecht veel belang aan verantwoorde overheidsfinanciën. Veel economen zijn echter van oordeel dat de begrotingsregels voor de lidstaten in deze tijden van economische crisis en lage rentevoeten te streng zijn en strijdig met de doelstellingen van het Europese investeringsplan.

Willem-Frederik Schiltz denkt dat het EFSI weinig impact heeft op de publieke investeringen. De ESR-verplichtingen spelen immers een beperkende rol. Met zijn vrij goede rating kan Vlaanderen trouwens even goed commercieel lenen. Voor een aantal kleinere privé-initiatieven kunnen de extra middelen die de PMV kan aantrekken, wel voor een boost zorgen. Het EFSI komt tussen als er een marktfalen wordt vastgesteld. Is het dan niet de taak van Europa om die markt weer vlot te trekken? Het is positief dat er veel geld wordt opgehaald. Ondertussen pompt de Europese Centrale Bank echter iedere maand 80 miljard euro in de economie. Is er dan wel een liquiditeitsprobleem? Het lijkt erop dat de banken voldoende middelen hebben, maar dat ze die niet willen besteden. Moet men niet opnieuw bekijken hoe de banken in Europa hun taak moeten vervullen? Moeten de banken niet mee de rol vervullen die nu door een afzonderlijk fonds wordt opgenomen?

Herman De Croo vraagt zich af of het ingrijpen bij marktfalen geen concurrentievervalsend effect heeft. Hij vraagt zich ook af of men budgetverlichtend mag optreden. Zijn belangrijkste bedenking is dat dit plan geen duidelijke doelstellingen lijkt te hebben voor de toekomst van het Europese continent, behalve dan het creëren van jobs en het streven naar een grotere duurzaamheid. Er wordt nochtans een enorm bedrag ingezet, misschien ten koste van andere investeringen, en dat op een ogenblik dat er al zoveel liquiditeit is.

Rik Daems dacht aanvankelijk dat het plan-Juncker een 'equity based' investeringsfonds zou zijn. Hij stelt echter vast dat er vooral sprake is van leningen. Toch volgt men binnen het EFSI een 'appraisal'-logica alsof het om een investering gaat. Dat vindt hij onbegrijpelijk, zeker gezien de liquiditeit die er binnen de markt aanwezig is. Equity is net bedoeld voor de hogere risicoprofielen.

In de presentatie is sprake van 75 miljard euro voor de kmo's. Alle Vlaamse bedrijven zijn echter kmo's, op enkele bedrijven na. Als de investeringen in verhouding zouden staan met het bevolkingsaantal, dan zou het fonds in Vlaanderen – dat goed is voor zowat 2 percent van de Europese bevolking – ongeveer een miljard euro moeten besteden. Dat gaat over vele honderden potentiële bedrijven. De PMV verstrekt voor 17 miljoen euro leningen aan de kmo's voor een bedrag van 61 miljoen euro aan investeringen. Is het wel realistisch om voor heel Europa te denken aan 75 miljard euro kmo-projecten? Hij denkt niet dat er daarvoor voldoende investeringsopportuniteiten zijn. Hoeveel duizenden teams heeft men dan nodig om die kleinere projecten binnen een periode van drie jaar op een fatsoenlijke manier te bekijken? Zou men de verlenging tot 2020 dan niet beter meteen al verankeren?

Is het binnen het hier geschetste kader denkbaar om 'equity based' investeringen te doen? Men zou in samenwerking met de universiteiten bijvoorbeeld kunnen inzetten op een aantal totaal nieuwe technologieën met een hoog risicoprofiel. Van de tien projecten zou er dan misschien maar een zijn dat doorgroeit, maar dat zou dan wel een effectieve meerwaarde kunnen hebben. Kan men het bestaande kader aanpassen om dit mogelijk te maken? Dergelijke instrumenten zijn in principe bedoeld voor investeringen met een hoog risicoprofiel. Als men vandaag gewoon een goede investering wil doen, dan zal de bank dat namelijk wel financieren. De vraag is dus welke meerwaarde dit fonds kan bieden. Hij denkt dat het geld van dit fonds niet besteed zal worden of dat het niet goed besteed zal worden omdat men ervan uitgaat dat het nu eenmaal gebruikt moet worden.

3. Antwoorden van de sprekers

Paulus Geraedts antwoordt dat er een betaalde garantiestelling is. Daarmee is voldaan aan de mededingingsvoorwaarden van de Europese Commissie. Bij de 'exit strategy' vloeien de winsten terug naar de EIB en naar het fonds. Over de Europese bijdrage van 16 miljard euro aan het basiskapitaal werd intern stevig onderhandeld tussen de verschillende directoraten-generaal. Uiteindelijk werden er middelen genomen van onderzoek en ontwikkeling, van innovatie en van de CEF. Daarbij werden de mogelijke voordelen van het hefboomeffect als argument gehanteerd.

De spreker is er zich van bewust dat zijn tussenkomst een hoog technisch en administratief gehalte heeft, maar hoopt dat zijn toelichting ook een toegevoegde waarde kan hebben. Ieder bedrijf is verantwoordelijk voor de eigen informatievoorziening en weet met welke investeerder het in zee wil gaan en waarom. Het EFSI creëert mogelijkheden, die door de private sector en – in beperkte mate – de promotoren van de publieke sector moeten worden benut zoals dat hun het beste past. Het EFSI is niet bedoeld voor het financieren van louter publieke investeringen, wel voor het aantrekken van andere financiering.

Rik Daems vraagt hoe de louter publieke investeringen worden gedefinieerd en verwijst bij wijze van voorbeeld naar de woonzorgcentra. *Bert Teuwen* antwoordt dat het om een louter publieke investering gaat als het woonzorgcentrum wordt uitgebaat door een OCMW. Alle andere woonzorgcentra zijn vzw's en dat zijn private instellingen. Hij beseft wel dat het gaat om een grijze zone.

Paulus Geraedts denkt dat er zeker goede voorbeelden zijn waar Vlaanderen kan van leren. Een daarvan is de 'energy housing' in Frankrijk. De website van de EIB en de projectportals moeten zoveel mogelijk transparantie creëren over de projecten. Hij heeft er vertrouwen in dat het beoogde hefboomeffect gerealiseerd zal worden.

Het boosten van de investeringen kan inderdaad in strijd zijn met het verantwoordelijk omgaan met publieke financiering. Dat is een dilemma waar menig econoom en menige overheid mee worstelt. De Europese Commissie beschikt over een aantal heldere regels om hiermee om te gaan. De regels van Eurostat verduidelijken wanneer pps al dan niet op de balans kan worden gehouden. Het gaat uiteindelijk om het 'risk-reward principle'. Als men een bepaald risico op de balans houdt en de 'rewards' naar zich toetrekt, dan is het een eigen project. Dat geldt ook voor de overheid. Als men in een contract alle risico's naar de private sector brengt, dan is het ook een privaat project. Er kan natuurlijk discussie ontstaan over de vraag waar bepaalde risico's precies liggen. Eurostat is bereid om dat per dossier te onderzoeken. Eurostat werkt aan een module voor een pps-contract waarin men dat kan bepalen. Zo kan duidelijk worden achterhaald waar de risico's liggen en op welke balans die best zouden komen. Het IMF kijkt daar aandachtig op toe omdat het veel belang hecht aan de internationale vergelijkbaarheid van overheidsfinanciën. Vlaanderen en België als geheel moeten zelf een antwoord zoeken op de vraag hoe het investeringen kan stimuleren binnen de eigen begroting.

Bert Teuwen antwoordt eerst op de technische vragen van Axel Ronse. Er zijn specifieke convenanten voor de EIB-contracten, en wel op drie niveaus: de Europese milieuwetgeving, de Europese aanbestedingsregels en de integriteitsclauses. Dat laatste betekent dat men corruptie probeert uit te sluiten.

Wat de vraag betreft over 'multiples' en 'collateral', is het zo dat de EIB altijd leent op basis van 'risk sharing'. Zowel 'partial' als 'full delegation' zijn daarbij mogelijk. De EIB schikt zich naar de regels van de partner en deelt ook in de winst of in de risicopremies op basis van de 'risk sharing'.

In België zijn er elk jaar voor ongeveer 2 miljard euro nieuwe leningen waarvan nu ongeveer 25 percent onder het EFSI zou moeten vallen. Het bedrag is realistisch omdat het gaat over grote projecten. Dit jaar gaat het, met de twee grote projecten van offshore-wind, al om 400 miljoen euro onder EFSI. 25 percent van twee miljard is 500 miljoen, met die twee projecten is dat bedrag dus dit jaar al bijna bereikt.

Axel Ronse stipt aan dat hij het niet zozeer over financieel voordeel had als wel over competitief voordeel. Het geld is momenteel heel goedkoop. Er is vooral behoefte aan 'seed finance'. Dat is nu verschoven van Horizon 2020 naar EFSI. Hij had vooral gehoopt dat daar nog iets concreter zou uitkomen.

Bert Teuwen zegt dat de garantie de financiële instellingen ertoe moet aanzetten meer risicovolle projecten te financieren. Risicovolle projecten vreten namelijk aan het kapitaal van de bank en dat is nog altijd beperkt, ondanks de bijkomende middelen van de ECB. Het EFSI wil vooral kansen geven aan innoverende bedrijven. Het gaat om meer risico in innoverende bedrijven. De EIB steekt 5 miljard euro in EFSI en dat is vers kapitaal.

De spreker is er zeker van dat het beoogde multiplicatoreffect wel degelijk gerealiseerd kan worden. Op dit ogenblik is de multiplicator inderdaad 9 of 10, zoals Wouter Vanbesien veronderstelde. Het uiteindelijke multiplicatoreffect zal zeker hoger liggen, maar dat zal pas achteraf duidelijk worden, wanneer de werkelijke kostprijs van de projecten bekend is. Dat geldt zeker voor investeringen

in equity. De drie vorige jaren heeft de EIB een kapitaalsverhoging gekregen van de Europese lidstaten met de belofte dat de gekregen 10 miljard euro moest omgezet worden in 60 miljard euro aan leningen en dat is ook gerealiseerd. Onder het vorige programma was er een interne multiplicator van 6, het moet dus zeker mogelijk zijn om een interne multiplicator van 3 te realiseren.

Hij denkt dat het huidige financieringssysteem met verschillende kanalen duidelijk is voor de bedrijven. Het belangrijkste element is de grootte van de lening. De EIB hanteert een minimumbedrag van 25 miljoen euro, kleinere leningen kan ze niet rechtstreeks doen. Daarvoor nemen de kmo's contact op met de commerciële banken die kunnen beslissen of ze het EIB-geld inzetten of niet. De echte starters vinden de weg naar de PMV. De PMV mag beslissen of het eigen geld inzet dan wel of ze gebruik maakt van de garantie van EIB. Dat zou transparant moeten zijn voor de kmo's.

De Europese garantie voor de bouw van woonzorgcentra kan er wellicht voor zorgen dat dit bedrag voor vijftig percent uit de begroting wordt gehaald. Het is zeker niet de bedoeling dat de EIB de Vlaamse begrotingsproblemen gaat oplossen. Het is wel mogelijk een systeem uit te werken dat goed is voor de investeerders, maar ook voor de Vlaamse begroting.

De EIB had in 2007 al een goedkeuring gegeven voor de financiering van het Oosterweelproject. Die was echter slechts vier jaar geldig en is nu dus verlopen. De EIB is daarover in gesprek met minister Annemie Turtelboom. Op dit moment gaat men ervan uit dat dit op de Vlaamse begroting komt. In dat geval is een tussenkomst van de EIB niet echt nodig of zelfs niet wenselijk. Misschien is er voldoende kapitaal in de markt. Als het een pps-project wordt, dan zal de EIB zeker kunnen participeren. Vorig jaar dacht men nog dat het project daarvoor veel te groot was. Daarom heeft men het in vijf stukken gedeeld zodat het misschien wel op de markt gebracht kan worden onder pps. Vroeger deed de EIB het minst risicovolle deel. Nu probeert ze de 'mezzanine financing', de meer risicovolle elementen dus, op zich te nemen. Dat is het gedeelte dat niet wordt gegarandeerd door de 'export credit agencies'.

Voor voorbeelden verwijst de spreker naar Frankrijk. Dat is een land met een sterke publieke sector. Het EFSI mag geen leningen geven voor een louter publiek project. Het is echter mogelijk dat een project met een publieke oorsprong een sterke aantrekkingskracht heeft op de privésector en die projecten kunnen dan weer wel. Als de privésector betrokken is bij het project, dan is een EFSI-financiering wel mogelijk. Momenteel loopt er in Frankrijk een EFSI-project voor sociale huisvesting. De CDC zet een publiek fonds op, maar via dat fonds worden privé-investeerders aangetrokken. Dat kan dus wel. Het zou nog beter zijn als ook dat fonds in privéhanden zou zijn, maar dat is in Frankrijk niet mogelijk. Dergelijke systemen zouden ook in Vlaanderen kunnen worden opgezet voor de VMSW.

De drie offshore-windprojecten zijn zeker EFSI-projecten omdat ze meer risico inhouden. Ook het project rond de woonzorgcentra is een EFSI-project omdat er een garantie wordt gegeven aan de banken en geen funding.

Willem-Frederik Schiltz heeft in zekere zin gelijk dat er op dat vlak een belangrijke rol weggelegd is voor de banken. De 'risk sharing'-projecten werden echter opgezet om de banken daarbij te helpen. Als er een garantie wordt gegeven aan de banken, zullen ze sneller met geld over de brug komen. De EIB werkt zeer goed samen met de banken. Er zijn co-investeringen of investeringen via de fondsen. Als de banken aangeven dat ze door de EIB uit de markt geduwd worden, dan trekt de EIB zich terug. Dat was bijvoorbeeld het geval bij de ziekenhuisfinanciering. Die is gestart in 2008 en in 2010 was er een grote boom.

Op dat moment vroegen de banken om te kunnen participeren in de financiering van grotere ziekenhuizen. Op dit ogenblik kunnen de banken dat zelf. Er zijn trouwens ook minder publieke middelen. Nu trekt de EIB zich terug.

Er is een engagement om voor 315 miljard euro investeringen te realiseren. Als het duidelijk is dat de tussenkomst van de EIB niet meer nodig is, dan zullen de aandeelhouders wel inzien dat de EIB zich beter kan terugtrekken.

Door Rik Daems werd gevraagd of er niet meer 'equity based' moet worden gewerkt. Vroeger mocht de EIB statutair niet werken met equity. Nu is er ongeveer 5 miljard euro bestemd voor equity, wat toch een substantieel bedrag is. Hij denkt dat de leningsbehoefte van de kmo's zelfs groter is dan 1 miljard euro. Er zijn voldoende investeringsopportuniteiten. Het EFSI-fonds kan slechts voor een klein gedeelte tegemoetkomen aan die behoefte. In het verleden is de EIB altijd voor ongeveer 500 miljoen euro per jaar tussengekomen in de kredietlijnen voor de commerciële banken. Het opvolgen van de dossiers vergt zeker veel mankracht, maar de EIB laat dat grotendeels over aan de banken. Zij hebben daarvoor het nodige netwerk. De EIB beperkt zich tot het verstrekken van de nodige gelden aan de banken. De EIB doet een 'full' of 'partial delegation' daarin.

De EIB probeert meer in te zetten op 'seed capital', maar dat is moeilijk. De EIB staat in contact met universiteiten en onderzoekscentra. De projecten moeten echter wel 'bankable' zijn.

Michel Casselman gaat in op de vragen over marktfalen. Vergelijken met andere regio's is uiteraard moeilijk, maar hij stelt wel vast dat er in Vlaanderen nog geregeld marktfalen is. Er is bijvoorbeeld nog altijd een tekort aan middelen voor projecten in de biotechnologie. Als de PMV daarin investeert, dan probeert ze dat samen met andere fondsen te doen. Een marktfalen betekent immers niet noodzakelijk dat er geen marktspelers zijn, wel dat er onvoldoende zijn. De PMV probeert altijd te investeren onder dezelfde voorwaarden als de andere fondsen. Op die manier wordt er concurrentievervalsing voorkomen.

Als een startend bedrijf of een jonge kmo middelen zoekt om te starten of te groeien, dan gaat die doorgaans eerst praten met de bank. Als er onvoldoende zekerheden zijn of als het bedrag te groot is, dan komt men via de bank bij de PMV terecht die dan een complementaire rol zal spelen. Een goed project, dat gedragen is door een goed team, moet financiering kunnen vinden en als dat niet lukt, dan kan men zich wenden tot de PMV. Dat is de enige stap die moet worden gezet. Die twee kanalen worden toegelicht in de communicatie. De PMV zal namelijk ook onderzoeken of het project in aanmerking komt voor EFSI-financiering. Wie goed op de hoogte is kan die stap rechtstreeks zetten, maar de PMV kan daar ook een rol in spelen.

Sedert de aankondiging van het plan-Juncker zijn er al heel wat contacten geweest. De vraag naar equity is duidelijk het grootst, daarmee kan het meest gerealiseerd worden. Op basis daarvan werd er beslist om 5 miljard euro te bestemmen voor equity. De regels van de EIB en het EFSI laten niet altijd toe om daar nog verder in te gaan dan vandaag. In het begin was het bij de bank niet duidelijk waar er een tekort was aan equity. Dat wordt stilaan concreter. De middelen worden momenteel versneld ingezet, waardoor er in de loop van volgend jaar misschien een tekort aan equity kan zijn. Uiteraard wordt er binnen het vooropgestelde kader gebleven.

Er is sporadisch overleg tussen de PMV en zijn Waalse tegenhanger, vooral om inspiratie op te doen. Aan Waalse kant is de situatie wel iets anders georganiseerd. Ook de contactpersoon van het EFSI zorgt voor bijkomende informatie over de

situatie in Wallonië. Momenteel worden er echter geen gezamenlijke projecten ingediend.

4. Bijkomende vragen en antwoorden

Axel Ronse wil weten of er ook gebruik wordt gemaakt van 'convertible loans'. Zo ja, zijn die vervat in de 5 miljard euro bestemd voor equity?

Bert Teuwen antwoordt dat de EIB nog geen 'convertible loans' heeft gedaan, maar wel 'contingent loans'. De EIB heeft in België bijvoorbeeld rechtstreeks geïnvesteerd in de ontwikkeling van zes moleculen binnen het farmabedrijf UCB. Als een van die moleculen niet op de markt zou komen, dan zou de EIB een verlies lijden.

Michel Casselman merkt op dat de PMV dat wel doet. Dat is een onderdeel van de huidige besprekingen rond samenwerking. De PMV-middelen liggen daarnaast, wat voor een stukje garantie zou zijn, maar de uitwerking is nog niet gevorderd.

Marc Hendrickx begrijpt dat de banken nu een andere houding aannemen tegenover investeringen in de gezondheidszorg. Hij vraagt zich af hoeveel er enkele jaren geleden geïnvesteerd werd in het Emmaüsziekenhuis in Mechelen. Ook de banken waren daar destijds bij betrokken.

Bert Teuwen antwoordt dat de EIB bij dat project is betrokken op vraag van een van de commerciële banken die deze lening destijds niet kon doen. Toen, in 2010, was het immers een heel ongunstige periode voor de banken. Het contract werd uiteindelijk ondertekend in 2013 en de EIB heeft daar 150 miljoen euro in geïnvesteerd. In de huidige omstandigheden zou een dergelijk project zonder aarzelen door de banken worden onderschreven.

Rik DAEMS,
voorzitter

Herman DE CROO
Jos LANTMEETERS
Wouter VANBESIEN,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

bbp	bruto binnenlands product
bnp	bruto nationaal product
CDC	Caisse des dépôts et consignations
CEF	Connecting Europe Facility
COSME	Competitiveness of Enterprises and Small and Medium Enterprises
ECB	Europese Centrale Bank
EFSI	Europees Fonds voor Strategische Investerings
EIB	Europese Investeringsbank
EIF	European Investment Fund
ELENA	European Local Energy Assistance
EPEC	European Public-Private Partnership Expertise Centre
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
EU	Europese Unie
Eurostat	statistical office of the European Union
IMF	International Monetary Fund
kmo	kleine of middelgrote onderneming
NPI	National Promotional Institution
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
PMV	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen
Pps	publiek-private samenwerking
TINA	Transformatie, Innovatie en Acceleratie
TMVW	Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor Watervoor- ziening
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
VMSW	Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen
vzw	vereniging zonder winstoogmerk